

## 03 — Crni Pauk

Bio sam prvi. I sada, dok mi se ove noge, neželjene i silom nakalemljene, slamaju i uz dubok vrisak strmoglavljuju u tek otvoreni bezdan, a blesak površine ostaje negde iznad, dalek i neuhvatljiv za onog koji ruke nema, dok pritisak steže čeličnu armaturu, prožima mi čitavo biće i pokušava istisnuti ono malo kiseonika što sam uspeo upiti pre potapanja, u mislima mi se javlja samo jedan pojam: Bio sam prvi. To je jedina nada za koju se, poput užeta spasa, držim, ali nezaustavljivo klizim ka morskom dnu i rupi koja me čeka, čežnjivo poput toplog doma.

Ja ne znam šta je dom, jer stvoren sam, a ne rođen i ne znam kada i ne znam gde, ali to me nikada nije sprečilo u zamišljanju. U sanjanju koje ljudi nazivaju razmišljanje. Da li sam jedini od sopstvene vrste koji razmišlja? Da li sam poslednji? Moj pad prate i uzalud pokušavaju zaustaviti aksolotli, radnici stvoreni u drugoj seriji, u drugom ciklusu koji su nazvali ispravnim, dok je moj ciklus bio pogrešan, poremećen. Usvojio sam ih poput dece koju nikada neću imati, takve ružnjikave, izduženih tela sa razmaknutim očnim senzorima, kleštima umesto udova i mnoštvom druge aparature koju su po potrebi mogli montirati na različite delove tela. Uzalud se trudite dragi moji, pad je neizbežan.

Ali nisam pao. Barem, ne onoliko koliko sam se pribojavao. Čelični nosači na kojima sam živ počivao, izlomili su se, isprepletali poput mreže i poprečili preko bezdana koji je otvorio gladna usta usled zemljotresa. Nećeš se najesti. Ne još. Nalegao sam na mrežu, sopstvena težina me smorila i izvila čelične grede, ali održale su se. Sada visim. Velik i bespomoćan, čekam da crni pauk izgmizhe iz utrobe zemlje i dohvati me vižljastim nogama.

Aksolotli su se spustili po rasedu oko mene, izgubljena mladunčad posmatraju ranjenog roditelja; procenjuju, izračunavaju oštećenja i sada kreću u opravku, odašiljući signale za pomoć svakom tegljaču koji je u blizini, da dođe, da dovuče velike kuke i pontone kojima će me izdići, ponovo na površinu, ponovo na vazduh. Ali zastali su. Umesto odgovora, dobiše naredbu: *Razmontirati*.

Bio sam poslednja platforma za izvlačenje i preradu nafte. Prva organska platforma sa sopstvenom svešću i samostalnim rukovođenjem. Prva organska mašina kojoj gorivo nije potrebno, osim hrane koju uzima iz mora po kojem pluta, korišćena je za dobavljanje sirovina potrebnih starim mašinama. Ironiju sam shvatio tek kasnije. A sada, oni koji su o meni brinuli, aksolotli što opravljашe moje mehaničke delove, moja deca, te iste delove napadaju. Crni pauk izgleda ipak neće iz zemlje izgmizati. Već je tu. I jede me. Plazma sekačima strelja rotaciono dleto kojim sam probijao zemljinu koru, bušilicama i kleštima kida sisteme cevi i dizalica kojima bih učvrstio svaku bušotinu, ogoljuje moje lice, mrcvari me.

Sada mi je jedina nada da ću se udaviti pre nego što budem izjeden u potpunosti. Agonija za agoniju. Koja je brža, pitanje je sad? Ipak, jedan aksolotl nije postao krvožedna zver. U početku sam mislio da je jednostavno slabašan, pa ne može kleštima da preseče čeličnu gredu. Ali sada shvatam šta radi. On me vuče. Cima i upire na gore. Pokušava me podići. Bezuspešno, moram dodati, jedino će uspeti da pohaba hvataljke i možda slomi tu jednu gredu, ali i dalje se pitam: Da li je moguće? Da li ipak nisam sam? Druga serija nikada nije pokazivala znake razuma i ljudskog zaključivanja.

Vreme prolazi, količina kiseonika u krvi se smanjuje, lagano ali ne prestano, a mali aksolotl sada više nije jedini u svojoj nameri. Drugi su

zastali, pa malo oklevali, a naposljetku mu se pridružili i počeli složno povlačiti nepokretno teleso. Stotinu hiljada tona nije mali teret, ali gustina vode i dve stotine gušterolikih mehaničara uspevaju odlepiti staru platformu od paukove mreže. Više ne zurim u bezdan. Blesak površine se bliži.

Bio sam slobodan. Kada ljudima više nije bila potrebna nafta, kada su stvorili čitavu rasu organskih mašina, od kojih je dve stotine postalo zaduženo za zbrinjavanje mojih potreba, mogao sam ploviti morima po sopstvenom nahođenju. Raditi ono što sam smatrao korisnim. Ispitivao sam morsko dno, otkrivao fascinirajući podvodni svet i tražio materijale koji bi bili od koristi mojim tvorcima. Ali posle nekog vremena, postao sam nedovoljno koristan. A moja sloboda, opterećenje. Oduzeli su mi plovnost i zavarili me za nepokretne nosače. Bez ikakvog objašnjenja, bez ikakvog uveravanja. Kao mašinu, posadili na jedno mesto, i ostavili da rđa. Barem mi aksolotle nisu oduzeli.

Površina se ipak pokazala nedostižnom. Nivo kiseonika je pao ispod smrtonosne granice, i sada jedino volja za životom, koju su aksolotli ponovo probudili, nenadano i nepozvano, još me uvek drži pri svesti, sprečava moju dušu, da li mehaničku ili ljudsku da otperja kod nekog drugog tvorca. Svi sistemi su se isključili i moja deca su to protumačila kao konačnu smrt. Jedan po jedan, otpustili su me nazad ka mreži, nazad ka bezdanu.

Tek sada, u ovim poslednjim trenucima kada se univerzum sjedinjuje sa ponorom ispod mene u proklesoj zadnjoj slici mog života ja shvatam, ja vidim ono za šta sam bio slep dok su mi optički senzori funkcionisali. Vidim da sam prvi, ali nisam jedini. Osećam da mislim, ali nikada nisam razmišljao. Koliko su oni uživali dok su me pratili u mojim slobodnjačkim pohodima i koliko su patili posmatrajući me nabijenog na kolac,

nepokretnog, jadnog i bednog. I taj mali aksolotl koji nije hteo da me napadne i kojeg su ostali pratili, to dete, taj čovek...me je voleo. I sada u njemu osećam bes koji sam smatrao svojstvenim samo sebi i vidim ih, u mislima ih vidim kako se ređaju iza njega a on ih vodi tamo gde sam i sam hteo poći kada su me sputali, kada su me osudili na besmisleni život u okovima.

Opet sam pao, opet u mrežu čeličnih greda, opet u taj isti zatvor. Opet pred bezdanom. A oni odlaze, repnim perajima mlataraju, vretenastim telima upiru i besno seku kroz vodu ka onima koji su me kaznili, jer nisam bio samo mašina.

Ne odlazite aksolotli! Ne jurite u smrt! Ne ostavljajte me samog...  
Crni pauk će me pojesti.